

TECHNICKÉ PREKÁŽKY A AKO ICH PREKONÁVAŤ

AUTORKA: Mariam Jachvadze, Production Manager (Chai Khana Media, Georgia)



- > Oživenie kín: Prípadová štúdia o Gruzínsku
- > Komunita filmových fanúšikov v Gori
- > 14 povinných technických otázok pre hladký priebeh premietania filmu
- > Nová šanca pre kino v Bolnisi
- > Premietania v hornatej Rači
- > Prípravy na premietanie v Tetrtskaro

Oživenie kín

Vytvoriť niečo, čo diváci doma nezažijú, je pri dnešnej dostupnosti VOD platforiem a systémov domácich kín dôležitejšie, než kedykoľvek predtým. Kinovým fanúšikom sa často odporúča byť o krok vpred a zorganizovať podujatie, na ktoré publikum len tak ľahko nezabudne. V krajine ako je Gruzínsko však môže byť realita úplne iná, keďže trpí nedostatkom bežných nezávislých kín, no v jej mestách a obciach nájdete množstvo starých kultúrnych centier, v ktorých počas existencie Sovietskeho zväzu sídlili kiná. Mladí gruzínski zanietenci sa snažia vniesť do bývalých sovietskych kultúrnych zariadení v ich mestách nový život a myšlienky, na tejto ceste však čelia mnohým technickým ťažkostiam.

Komunita filmových fanúšikov v Gori

Dom umenia, založený členmi Klubu fotografov v Gori, je ďalším príkladom živého a kreatívneho priestoru vo východnom Gruzínsku. Projekcie filmov sa organizujú s cieľom donútiť publikum zamyslieť sa nad aktuálnymi témami prostredníctvom dokumentov. Budovanie komunity filmových fanúšikov však so sebou prináša istý podiel technických prekážok.

Ukázalo sa, že veľká okrúhla sála navrhnutá ako výstavný priestor nezvláda počas premietaní akustiku kvôli skreslenému zvuku a ozvenám. Tím sa však vynašiel - dal na podlahy koberec a

zaplnil prázdne steny. Kvalita zvuku sa výrazne zvýšila.

Na to, aby sa film odprezentoval čo najlepšie, je nutné zabezpečiť kvalitnú projekciu a zvukové zariadenie, to však samo o sebe nestačí. Zdá sa, že pred premietaním je potrebné zodpovedať aj pár ďalších, trochu nezvyčajných otázok. Ide o nasledovné:

- *Máte k dispozícii základné technické vybavenie, t. j. projektor, zvukový systém a premietacie plátno?*
- *Dá sa priestor dostatočne zatemniť?*
- *Je plátno umiestnené v takej výške, aby naň videl zo svojho sedadla každý?*
- *Je zvukový systém vhodný na použitie vo vonkajších priestoroch?*
- *Ak premietate vonku, pozreli ste si predpoveď počasia a zabezpečili ste plátno? Nemali by ste premietiť film, ak sa chystá dážď alebo vietor.*
- *Sú sedadlá pohodlné aj pre seniorov? Okrem pufov a vankúšov je vhodné mať k dispozícii aj stoličky.*
- *Môžete si premietanie skontrolovať vopred?*

- *Sú reproduktory a projektor kompatibilné s konkrétnym laptopom?*
- *Máte dostatok zásuviek a káblov?*
- *Ak namiesto projekčného plátna chcete použiť stenu, poriadne si ju prezrite. Nie je poškodená? Nie sú na nej škvrny?*
- *Stiahli ste si súbor s filmom do svojho počítača?*
- *Skontrolovali ste zvuk?*
- *Pozreli ste si film pred premietaním a zvážili ste jeho obsah pre váš región a komunitu?*
- *Kto z vášho tímu je zodpovedný za technickú stránku premietania? Bude tam ten človek po celú dobu premietania?*
- *Ak sa počas premietania vyskytnú technické problémy, hlavne si zachovajte chladnú hlavu a informujte divákov o tom, ako ich budete riešiť. Ľudia si úprimnosť naozaj vážia.*

Snáď tento zoznam posluží ako užitočná pomôcka, ktorá môže veľa zmeniť.

Nová šanca pre kino v Bolnisi

V Gruzínsku je niekoľko malých miest, kde sa (aspoň u mladšej generácie) filmové premietania postupom času stali súčasťou každodenného života. Mesto Bolnisi sa nachádza v strednej časti kraja Kvemo Kartli na juhovýchode Gruzínska a ide o jedno z prvých miest, kde miestni obyvatelia začali presadzovať myšlienku kina a úspešne presvedčili radnicu, aby zrekonštruovala staré kino. Bude na ňom ešte veľa práce, ale tím troch mladých filmových nadšencov premietá v tejto starej

budove filmy už od roku 2020. Pozývajú do ich mesta gruzínskych filmárov, pozerajú spolu filmy a po premietaniach vyčleňujú priestor na otázky a odpovede. Ťažko si však vedia spomenúť na deň, kedy by premietanie prebehlo hladko bez akýchkoľvek technických komplikácií.

“Ako prvé sme do budovy dali zaviesť elektrinu. Najprv sme si mysleli, že za nízku hlasitosť môže náš audiosystém biednej kvality. Pravdou však je, že ide o veľkú sálu s vysokými stropmi, čo neprospieva akustike, takže zvuk sa nerozlieha poriadne. Zvukový systém musí byť prispôsobený sále a filmovému premietaniu.

Čo sa týka projektora, najlepšie je dať ho vždy na jedno miesto, aby ste nemuseli zakaždým nastavovať priblíženie a zaostrenie. Na uchytenie plátna sme zakúpili železnú konštrukciu a vyrobili sme ho z materiálu určeného na reklamné bannery. Neprepúšťa svetlo, pozadie je čierne, takže lúče z projektora cez neho neprejdú. Plátno máme dosť veľké. Natahovať sme ho začali od rohov, aby bolo poriadne napnuté bez akýchkoľvek záhybov.”

(Vano, Bolnisi, Gruzínsko)

“Na dvere umiestnite tmavý záves. Vzďialenosť medzi dverami a závesom zabráni tomu, aby sa do zatemnenej sály dostalo svetlo, keď ľudia odchádzajú alebo prichádzajú počas premietania.”

Lazare



“Skúsenosti znamenajú veľa, a to najmä vtedy, ak máte chabú výbavu. Pamätám si, že raz sme mali problém s AUX káblom, ktorý bránil prenosu zvuku z počítača do reproduktora. Museli sme ho vymeniť. Odvtedy máme na mieste premietania veľkú krabicu plnú všelijakých káblov. Konektory medzi reproduktorom a počítačom, z ktorého sa film prehráva, sú veľmi dôležité. Zariadenia sa niekedy nedokážu zosynchronizovať s konkrétnym počítačom, takže je potrebné všetko vopred otestovať.”

Ana

DOM UMENIA, GORI

<https://www.instagram.com/arthousegori/>

Premietania v hornatej Rači

Skúsenosti majú veľkú hodnotu aj pre Eter Arsanidze žijúcu v Rači, vysokohorskej oblasti na západe Gruzínska. Táto mladá aktivistka založila v Rači komunitnú organizáciu, podarilo sa jej spojiť mladých ľudí z rôznych obcí, obstarala projektor, plátno a cca 15 stoličiek. Cestuje z jednej dediny do druhej, aby miestnym obyvateľom priniesla kino. Vzhľadom na absenciu vysokokvalitnej projekcie, zvukového vybavenia a priestorových možností, technické problémy sa objavujú na každom premietaní.

Keďže Eter a jej kolegovia nemajú s organizovaním projekcií filmov bohaté skúsenosti, až neskoro si uvedomili, že treba vopred myslieť na zatemnenie sály. Spomína si na deň, kedy mali premietiť dokument režisérky Salome Jashi, ktorá si problém uvedomila a priniesla tmavé, čierne závesy, aby nimi zakryli okná a zabránili tak prenikaniu svetla.

“Reproduktor, ktorý sme si kúpili, funguje vnútri dobre, jeho výkon však nie je dostatočný pre vonkajšie priestory. Keď sme deťom premietali rozprávky, zvuk bol tak slabý, že deti takmer nič nepočuli. Natlačili sa teda tak blízko k plátnu, ako sa len dalo, v podstate sedeli na pódiu.”

Eter



Prípravy na premietanie v Tetrtskaro

Jedným z najväčších problémov, ktorým čelia mnohé projekčné miesta, býva osvetlenie. Podľa Pati Šavadze, ktorá pracuje v Centre mládeže v meste Tetrtskaro (na juhu Gruzínska), sa u nich premietania nikdy nekonali za bieleho dňa, vždy čakali, kým sa zotmie. Okrem toho niekedy spôsobuje závažné komplikácie s premietaním aj nestálosť internetu.

Približne 6 komunitných organizácií vytvorilo sieť **KSELI**, ktorá združuje mladých filmových nadšencov, aby si medzi sebou vymieňali skúsenosti a navzájom sa podporovali v snahe propagovať kultúru v regiónoch Gruzínska.

“Internetu vôbec neveríme. Súbor s filmom sťahujeme vždy vopred, ideálne deň pred premietaním. Stáva sa, že sťahovanie trvá príliš dlho, aj 3-4 hodiny. Je potrebné skontrolovať aj to, či sa súbor stiahol úspešne. Raz sa nám stalo, že jeden súbor bol už zdanlivo stiahnutý, ale v poslednej minúte sa to zaseklo. Takže určite sa oplatí to riešiť v predstihu. Rovnako vám odporúčam nespoliehať sa na externé disky, vždy si stiahnite súbor priamo do notebooku alebo počítača.”

Pati



<https://www.facebook.com/tycgeorgia/>

FOTOGRAFIE:

ADAMIA, Levan; ARSANIDZE, Eter; CHKHART ISHVILI, Nat ali; KOŘÍNKOVÁ, Eva; PHALAVANDISHVILI, Lasha a Tato TSIKARIDZE